

přeložila Lenka Petrášková

JACK STEEN

ZPOVĚDI ZLA

RODINNÉ
ZÁLEŽITOSTI

Rodinou to začalo a tady to teď skončí...

The Asylum Confessions: Family Matters
Copyright © 2021 by Jack Steen
All rights reserved.

*Všechna práva vyhrazena.
Žádná část této publikace nesmí být rozšiřována
bez písemného souhlasu nakladatele.*

Translation © Lenka Petrášková, 2025
Cover © Dark Crayon, 2025
© DOBROVSKÝ s.r.o., 2025

ISBN 978-80-277-6950-6 (pdf)

JACK STEEN

ZPOVĚDI ZLA RODINNÉ ZÁLEŽITOSTI

přeložila Lenka Petrášková

FOBOS

KDOŽE TO JSEM?

Jmenuju se Jack Steen.

Jestli jste četli pár mých minulých zpovědí, moje jméno už znáte.

Takže jen pro připomenutí. Vlastně nejsem nikdo.

Nejsem spisovatel. Nejsem ani vypravěč. Nejsem vůbec nic.

Jsem jen chlap, co pracuje s těmi, na které se společnost snaží zapomenout. Jsem jejich průvodce do posmrtného života, jejich Anděl smrti, jestli tomu tak chcete říkat. Jsem pro ně tím jediným, po čem kdy od svého příchodu do ústavu toužili. Jsem jejich publikem.

Pracuju v ústavu jako ošetřovatel na nočních směnách.

V jakém ústavu? To je jedno, vždyť jsou všechny stejné. Až si přečtete následující příběhy, nejspíš vám to dojde, ale kdybych ho jmenoval, mohli by mě zažalovat. Takže to neudělám.

Cože to dělám tak zvláštního? Poslouchám jejich zpovědi před smrtí. Slyším to, co nikdo jiný neslyšel. A to, co všichni slyšet chtějí.

Mí pacienti mi vyprávějí své příběhy a zpovídají se ze svých zpackaných životů, protože dělám to, co nikdo jiný v tomhle zkurveném ústavu dělat nechce.

Naslouchám jim.

Na tomhle podlaží působím ze všech nejdéle. Moje jizvy a stehy i pár zlamaných kostí jsou toho důkazem. K téhle práci jsem se propracoval z těch nejpodřadnějších pozic.

Kdysi jsem si myslel, že povolání ošetřovatele je mé poslání. Má vašeň.

Domníval jsem se, že to dokážu dělat jinak a má práce je důležitá.

Já hlupák si myslel, že za tuhle zasranou práci stojí obětovat cokoliv.

Kdysi jsem pracoval v nemocnici plné lidí, co žili krásný život a měli své drahé, kteří se o ně starali. Většina mých zdejších pacientů sem byla odložena a odsouzena k tomu, aby poslední dny dožili o samotě a v zapomnění.

Něřeknu vám, o jakou nemocnici jde.

A neprozradím vám ani jména těch umírajících.

Nebudu vám ale lhát.

Přečtete si přesně to, co mi vyprávěli.

Následující zповědi mají jediné společné téma. První knihu tvořily ty, které se mě nějakým způsobem dotkly. Téma té druhé se zaměřuje na ono bláznivé uskupení, kterému říkáme rodina. Máme tu otce i syny, matky i dcery, bratrovražedný boj i otce stojícího proti dceři.

Budu upřímný. Já sám děti nemám, alespoň tedy o žádných nevím. Pevně věřím, že by člověk neměl mít děti jen proto, že je mít může.

Také vám neprozradím žádná jména svých pacientů. Jste-li chytrí a dokážete číst mezi řádky, pochopíte, kdo vám ty příběhy vypráví.

Nemůžu říct, že jsou všechny stoprocentně pravdivé, ale jako v každém příběhu i v nich je zrnko pravdy. A vůbec, co já vím?

Ti zasraní sadisti si se mnou klidně mohli naposledy pohrávat a schválně mi blbnout hlavu právě tak, jako by ji blbli vám.

VAROVÁNÍ

PŘIPRAVTE SE...

Za chvíli si přečtete čtyři velmi rozdílná doznání.

Funguje to následovně. Jakmile jsou připravení, zapisuju, co mi vyprávějí. Celý jejich příběh a všechno, co mi poví mezi tím.

Jestli mi říkají čistou pravdu, musíte posoudit sami.

Pacient číslo 424 se zřejmě nikdy nestane otcem roku.

Pacient číslo 1001 je smrdutý chovatel prasat, který se snažil být dobrým otcem, jenže to pěkně podělal.

Pacient 523 je dost zámožný a rád tvrdí, že je kápo v podsvětí. Nechám na vás, zda tomu uvěříte.

Pacientka 983 toužila jen po tom, aby mohla milovat všechny děti, o které se starala.

A také (jak se psalo v jedné kritice) nejsem žádný spisovatel. Jsem noční ošetřovatel. Takže jestli očekáváte příběhy psané profesionálem, jděte si číst něco od Stephena Kinga! (Ale napřed si přečtete ty moje... přece jen byste mi mohli dát šanci.)

Díky za čtení.

Jack Steen

ТАТКА

PACIENT 424

KAPITOLA PRVNÍ

Nejradši mám, když na našem poschodí vládne tichá noc. Taková nastane jen zřídka, proto si ji pokaždé vychutnávám.

Jako dnes.

V současnosti tu nemáme mnoho pacientů, což znamená, že nemám žádnou výmluvu, proč bych se neměl pustit do stohu papírů, který se na mém stole vrší skoro až do stropu.

Dobře, trochu přeháním, ale jen trochu. Papírování není zrovna moje oblíbená zábava.

Abych vás uvedl do problému: někteří z příchozích pacientů tu zůstávají hodně dlouho a jiní zase pobudou jen krátce. Mám tu pár těch dlouhodobých, ze kterých mám pocit, jako by tu byli už věčnost. Potácejí se na hranici smrti, ale přesto tu pořád tvrdohlavě přežívají.

Jsou tady ti nejhorší z nejhorších, odporní a opovrženíhodní, ale smrt se nestará o to, jací jste, co jste provedli ani jak jste prožili svůj život. Každý pacient v mé péči si zaslouží zemřít důstojně a já se snažím, jak nejlépe dovedu, abych jim takový odchod zajistil.

Není to ale vždycky snadné. Nemůžu ani spočítat, kolikrát jsem musel promluvit do duše svým kolegům

a připomenout jim, že tu nejsme od toho, abychom naše svěřence soudili.

Dnes sedí u přijímacího stolu Ike a prohlíží si záznamy, zatímco já se věnuju v kanceláři své úředničině. Je ticho, přesně jak to mám rád, když tu náhle zazvoní telefon.

O tři minuty později strčí Ike hlavu do mé kanceláře. „Máme příjem.“ Jsou to jen dvě slova, ale musím si dlouze povzdechnout. Opřu se ve své židli a založím si ruce za hlavou.

„Jaký?“ Oba současně přelétneme tabuli na zdi. Máme tam seznam pacientů, jejichž příchod očekáváme.

„Ten nahoře.“

Už bylo načase. Na toho jsem čekal už pár týdnů. Našemu novému pacientovi budeme říkat třeba... Tatka.

Tatka tady v ústavu žije už dobrých čtyřicet let. Po příchodu sem měl problém se začleněním a musel být pro své vlastní bezpečí separován. Časem ho ale ostatní brali lépe, a dokonce k němu začali vzhlížet téměř jako k otci.

„Dáme ho do pokoje číslo osm. Právě tam vytřeli podlahu.“

Ike mi mávne na pozdrav a zavře za sebou dveře. Zatímco pro Tatku připraví pokoj, já musím založit jeho spis.

Na tabuli vedle jeho jména svítí červená hvězdička, která znamená, že mám zájem o jeho zповěď. Až bude připraven, strávíme spolu nějaký ten čas. Už se nemůžu dočkat.

Je jeden z mála, na jehož doznání se těším celkem dlouho. Tak nějak tuším, že nikdy neřekl úplnou pravdu o tom, co provedl.

Já sám nejsem ničí otec, nikdy jsem děti neměl, takže rozhovor s ním bude asi trochu výzva. Pochybuju, že

někdy dokážu pochopit důvody jeho činů, a upřímně, jsou mi dost odporné.

Ale vy byste jeho příběh slyšeli rádi, že?

Řeknu vám zatím jen tolik: Taťka byl vždycky vzorný otec a srdce jeho dcery si podle něj nikdo nezasloužil. Nikdo kromě něj samotného. A pokud se někdo pokusil srdce jeho dcery získat... zabil ho.

KAPITOLA DRUHÁ

Stojím v chodbě. Dveře výtahu se otevírají. Dva strážníci ke mně strkají pojízdné lůžko.

Na něm leží Taťka připojený na kapačku a obklopený svým skromným majetečkem. Oči má zavřené, ale když se přiblížím, vidím na jeho tváři úsměv.

Čemu se to tak může usmívat?

„Čekal jsi na mě, vid’?“ osloví mě chraplavým hlasem a otevře jedno oko.

„Však ti to taky trvalo, staříku,“ přátelsky mu odpovím a dobře vím, že to vnímá.

„Došlo mi, že tě asi omrzelo chodit se na mě jen dívat.“ Taťka chvilku mlčí, aby mohl popadnout dech. Plíce už mu tolik neslouží, je to jasně slyšet. „Tak jsem si říkal, že je načase, abych se vydal já za tebou.“ Když ho zřízenec veze k jeho pokoji, kráčím po jeho boku. U dveří čeká Ike. Vezmu Taťkovu ruku do dlaní a jemně ji stisknu.

„Před pár lety jsem ti něco slíbil, vzpomínáš si?“ Otevře znovu jedno oko a pak ho zavře. „Jasně.“

Vzadu v zahradě je jedno místo, kde se pár pacientů schází na cigaretu. Někdy se k nim přidávám. Sám nejsem velký kuřák, chodím tam spíš ze společenských důvodů, abych poznal další lidi.

Chci, aby se se mnou moji budoucí pacienti seznámili dřív, než je přesunou na mé poschodí.

Před pár lety jsem takhle seděl u stolku s Tatškou. Vyprávěl o svém předchozím životě a docela určitě básnil o tom, jaký byl skvělý chlap. Když už mi skoro končila přestávka, konečně jsme osaměli. Jakmile jsem se postavil, Tatka se na mě podíval a zeptal se, jestli přijdu i během další směny. Přemýšlel jsem o tom, vážně, ale věděl jsem, že to divadýlko tam sehrál jen kvůli mně. A tak jsem odpověděl, že ne. Řekl jsem mu, že až se příště setkáme, přijde on za mnou. Stane se tak ve chvíli, kdy ho unaví život ve lži a bude připraven říct mi pravdu. Zeptal se mě, jestli to má být slib, nebo výhrůžka. Na to jsem mu řekl, že slib.

A ten slib jsem chtěl dodržet.

„Tady Ike tě ubytuje a ujistí se, že je o tebe dobře postaráno. A já za tebou dorazím později.“ Než jsem odkráčel, ještě jsem plácl dlaní do příčlí postele.

Procházel jsem si Tatkův spis a snažil se zapamatovat si jeho lékařské záznamy i poznámky, které připsali zřízenci a lékaři.

Bylo ho zřejmě všude plno. Uměl být přátelský, pokud chtěl. A dokázal pouštět hrůzu, když bylo potřeba. Četl jsem mnoho varovných poznámek od jeho strážných. Prý není radno otáčet se k němu zády, když nemá náladu, což se obvykle projevovalo tím, že začal být nezvykle tichý.

Takže tichý Tatka je nebezpečný.

Než jsem se vydal znovu dolů, ozvalo se zaklepání na dveře.

Byl to jeden ze zřízenců na Tatkově podlaží.

„Čau Swiggy, dlouho jsem tě neviděl,“ přivítal jsem ho. Právě jsem si chtěl nalít panáka skotské. Nabídl jsem mu také.

„Já si nedám. S paničkou máme abstinenční měsíc.“

Odložil jsem druhou sklenici, převrátil do sebe tu svoji a pak se opřel o desku stolu.

„Tohle je pěkně blbej měsíc na abstinenci.“ Neumím si něco takového vůbec představit.

„To víš, má pocit, že to s pitím přeháním, a řekla mi, že bych měl trochu ubrat. Nemůžu jí nic odmítnout, takže se snažím. Hele, chtěl jsem se zeptat, co vlastně děláš? Říkal jsem si, že se potkáme o přestávce, ale dlouho ses u nás neukázal.“

Ukážu prstem na hromadu krabic v rohu kanceláře. „Dali mi termín, abych tohle všechno prošel a protřídil. A jestli to stihnu v předtermínu, mám slíbenou flašku dobrýho bourbonu.“

„Paráda. Šéfík často bourbon nenabízí. Tak doufám, že ho fakt dostaneš. Poslouchej,“ ohlédne se přes rameno. „Něco ti o Tatkoví musím říct.“ Má těžko definovatelný výraz, který nemůžu rozluštit, a to už ho znám pěkně dlouho.

„Přišla ho navštívit dcera. Poprvé za tu dobu, co je tady.“

Tahle novinka mě nepřekvapuje. Tatka není první pacient, kterého nikdo z rodiny nenavštěvuje. Pro některé příbuzné je taková návštěva příliš obtížná, jiní se stydí a raději se snaží na svoji minulost zapomenout.

„A jak to náš nový pacient vzal?“

Swiggy si dlouze povzdechne. „Od té doby to jde s jeho zdravím z kopce.“

To se mi moc nelíbí.

„Nevíš, co se mezi nimi stalo?“

Swiggy zavrtí hlavou. „Říkal jsem si, jestli se ti to z něj třeba nepovede dostat.“

Pochopitelně.

„Kdy tady byla?“

„Jsou to dva týdny.“

Nikdy mě nepřestane překvapovat, co chlapa donutí, aby to vzdal. Někteří se tak rozhodnou sami, za některé to rozhodnou jiní. Zajímalo by mě, jak to bylo s Tatškou? Co se stalo? Řekli si něco, co nejde vzít zpátky? Docela určitě ho něco zlomilo.

KAPITOLA TŘETÍ

Když vejdu, Tatka už na mě čeká. Tvář má jako masku a je na něm znát jen jedno.

Smutek.

„No tak, starochu, rozhodně jsem tě nečekal tak brzy.“

Ike mu zařídil pokoj tak pohodlně, jak to jen šlo. Na kovový podnos poskládal těch pár věcí, které si přinesl, přes nohy mu přehodil druhou přikrývku, a dokonce mu načechrál i polštář.

Nejspíš má Tatku rád, což mě překvapuje, protože Ike většinu pacientů v lásce nemá.

„Můžu ti něco přinést? Steak? Nebo čokoládový pohár?“ Dávám si záležet, aby viděl můj úsměv a slyšel ho i v mém hlase. Potěšilo mě, že mi úsměv oplatil. Zkontroluju ještě jeho přístroje, zda je všechno v pořádku.

„Jdi do hajzlu, Jacku.“ Tiše to zamumlá, spíš si jen bručí pro sebe, já ho ale zřetelně slyším.

Jdu pro hrnek, naplním ho vodou a pak mu ho přistrčím k ústům. Samozřejmě přidám brčko. „Jen pomalu,“ říkám, když usrkává vodu.

Rty má rozpraskané a suché. Pěkně mě šťve, že se o něj zřejmě před jeho přesunem nikdo nepostaral. Není přece tak složité dopřát někomu důstojnou smrt.

„Pivo by nebylo? Nebo něco ostřejšího?“ zeptá se, když hrnek odtáhnu.

Pohrdlivě si odfrknu. To tak, ještě se s ním budu dělit o vlastní zásoby.

„Ale no tak,“ naléhá. „Pro umírajícího člověka bys mohl něco najít. Zvláště když to je moje poslední přání, ne?“

„Poslední přání ti splním, ale nebude to drink.“ Protáhnu si ramena, až slyším hlasité zapraskání.

Tatka se na mě tázavě zadívá. Ten pohled znám, chce se zeptat a dobře ví, že znám odpověď.

„Jestli se chceš na něco zeptat, budeš to muset vyslovit,“ řeknu mu nemilosrdně. Otočí hlavu a zadívá se místo na mě do prázdné zdi. Co tam asi chce vidět?

Znovu se protáhnu a úlevně vzdychnu.

To zřejmě upoutá jeho pozornost.

„Já umírám,“ řekne mi.

Beru do ruky jeho záznamy a zběžně je prohlížím. „Vypadá to tak. Už ses konečně rozhodl, že přišel čas?“

Tohle vzbudí jeho pozornost. Pomalu se ke mně znovu otočí.

„Zdá se, že jsem se snažil držet něčeho, co nikdy neexistovalo.“ V jeho hlase slyším všechno, co nevyslovil nahlas. Je to hlas zlomeného člověka.

„Stálo za to i umřít?“

„Docela určitě za to nestálo žít.“ Zavře oči a já na jeho tváři vidím výraz porážky, která mu koluje v krvi.

Jemně mu stisknu rameno.

„Mám ještě nějakou práci, ale zastavím se tu později, ano?“ Překvapuje mě, že se mě ještě nezeptal.

A právě když se chystám zavřít dveře, uslyším jeho slova: „Slyšel jsem, že uzavíráš dohody.“

Chvilí mlčím a pak se vrátím k jeho lůžku.

„Záleží jaké dohody.“

„Za můj příběh?“ V očích mu blýská, jako by ho tohle naše dohadování bavilo.

„Mám rád příběhy. Je to pravdivý příběh nebo...“

Pokývne hlavou. „Pravdivý. Prý máš rád takové, které ještě nikdo předtím neslyšel. Je to tak?“

Krčím rameny. „Máš takový?“

Na vteřinu zavře oči, a když je znovu otevře, vidím, že jeho vnitřní boj skončil.

Tatka už nebude žít dlouho. Čeká na smrt. Cítím tady v pokoji její přítomnost jako mrazení kolem kotníků. Rozhodnu se mu to usnadnit. „Čeho se bojíš nejvíc?“ zeptám se ho.

V devíti případech z deseti mi na tuhle otázku lidé odpovídají, že smrti. Bojí se umírání, toho, co přijde v těch posledních několika vteřinách.

„Že umřu sám,“ odpoví Tatka. „Je mi jedno, co přijde pak. Svoje peklo už jsem si prožil. Jen prostě nechci být na konci sám, chápeš?“

Překvapil mě, to ano. Ale tenhle strach koneckonců chápu víc než dobře.

Ani já nechci umírat sám.

„Řekni mi svůj příběh, ten pravdivý, který jsi ještě nikomu neřekl, a já s tebou budu až do konce.“ Natáhnu k němu dlaň a čekám, zda bude mít dost sil, aby mi ji stiskl.

Chvilí to trvá, ale dokáže to.

„Dohodnuto.“

KAPITOLA ČTVRTÁ

TAŤKA MI ŘÍKÁ:

Já se smrti nebojím, Jacku.

Smrt není děsivá. Není to ani konec, ať si ostatní tvrdí, co chtějí.

Smrt tu se mnou už pár dní je. Víš, že mi šeptá? Má takový melodický hlas – není vůbec chladný ani drsný. Vlastně je docela uklidňující. Zvuk toho hlasu ale nejspíš závisí na tom, ke komu mluví, vid'?

Co bys asi slyšel ty, kdyby ti Smrt šeptala do ucha? Myslím, že Smrt má mnoho tváří, mnoho hlasů a všechno závisí na tom, co jsi za člověka a jaký život jsi žil.

Čemu věříš ty, Jacku? Pořád jsi mi ještě neodpověděl. Co myslíš, že uslyšíš, až přijde tvůj čas?

No jo, mluvíme o mně, ne o tobě.

Uděláš pro mě něco? Víím, že máš v kanclu láhev skotské. Kdysi dávno jsi mi prozradil, že ji máš po ruce. Vždycky když někdo z nás umře, tak si dáš skleničku, že?

Naliješ si teď taky jednu? Přineseš ji sem? Nechci ji pít, jen si přivonět. Rád bych odcházel s touhle vzpomínkou, kdyby to šlo. Zjistil jsem, že skotská dokáže zahnat bolest, jestli mi rozumíš.